

Na FF UK se konala Letní škola periferní akkadštiny

Fenoménu klínopisu se věnovala letní škola „Writing on the Fringe: Cuneiform Traditions in the Peripheries“, která se konala na půdě fakulty 31. 7. – 6. 8. Akce představila inovativní a unikátní způsob výuky tohoto klíčového staroorientálního úkazu.

Organizátorem akce byl Ústav srovnávací jazykovědy FF UK v čele s doc. Janou Mynářovou a dalšími 17 účastníky, kterými byli pregraduální, postgraduální studenti a post-doci, a to nejen z naší fakulty, ale z celé řady zahraničních univerzit (University of Chicago, Tel Aviv University, University of Alcalá, Johannes Gutenberg-Universität Mainz, UCLA, FU Berlin, Yale University, The Johns Hopkins University, University of Cyprus).

V průběhu více než tří tisíciletí, od přelomu 4. a 3. až po 1. tisíciletí př. Kr., představovalo klínové písmo hlavní komunikační nástroj, který umožňoval politické a hospodářské fungování velkých státních celků na území Mezopotámie. Byl to prostředek, jenž byl intenzivně užíván pro zápis všech zásadních dokumentů od každodenních záznamů hospodářské povahy přes korespondenci, právní texty, královské monumentální inskripce až po díla naučné povahy či literární skladby. Již ve druhé polovině 3. tisíciletí př. Kr. se však, v souvislosti s nastupující expanzivní politikou mezopotámských vládců, začalo jeho používání šířit z tradičních center v jižní Mezopotámii i do oblastí, které se nacházely na okrajích tohoto kulturně-politického celku. Právě v těchto okrajových oblastech se pak začala formovat nová a zcela svébytná politicko-kulturní tradice, jež byla založena na aktivním používání klínového písma. Ve vztahu ke svým původním jihomezopotámským centrům pak tato sekundární klínopisná střediska můžeme označit za periferie klínopisného světa.

Masivní rozvoj těchto periferních center nastal v první polovině 2. tisíciletí př. Kr., přičemž jejich existence přetrvala až do samotného závěru doby bronzové na přelomu 13. a 12. st. př. Kr. Po celou tuto dobu bylo klínové písmo základním nástrojem administrativy i diplomacie, jenž umožňoval i mezikulturní dialog vedený v podobě diplomatické korespondence. V polovině 2. tisíciletí př. Kr. se tak v oblasti starověkého Předního východu zcela poprvé vytvořil jednotný komunikační prostor, neomezující se pouze na jedinou jazykovou či kulturní zónu nebo politický útvar. Dokumenty z tohoto období nám tak zásadním způsobem pomáhají pochopit příčiny, průběh a posléze též důsledky tohoto dynamického politického a kulturně-společenského vývoje zasahujícího až na samotný okraj klínopisného světa.

Letní škola reflektovala současné trendy na poli staroorientálních studií, tj. úzkého propojení špičkového základního výzkumu (digitální epigrafika, digital humanities) a výuky. Prostřednictvím studia primárních pramenů se účastníci seznámili s unikátním fenoménem tzv. periferní akkadštiny ve všech jeho klíčových aspektech. V úzce zaměřených přednáškových blocích, přednesených předními mezinárodními odborníky, se studenti seznámili s celou šíří tohoto fenoménu a získali zcela nové znalosti a dovednosti. Pozornost byla věnována zejména textům z hlavních politických a kulturních center starověkého Předního východu, včetně Alalachu (J. Lauinger), Tigananu (R. Pruzsinszky), Ugaritu (K. McGeough), Emaru (E. Torrecilla) a Tell el-Amarny (J. Mynářová).

Hlavním cílem letní školy bylo seznámit studenty s periferní akkadštinou, jejími písemnými památkami a jejich zasazením do společensko-kulturního rámce starověkého Předního východu. I v rámci staroorientalistiky se jedná o vysoce specializované téma, které není nikde vyučováno ve své celistvosti. Vytvoření týmu mezinárodních odborníků, kteří se studiu tohoto fenoménu dlouhodobě a intenzivně věnují, poskytlo unikátní příležitost

vytvořit výukový rámec a nabídnout jej zájemcům z širší akademické oblasti. Během takto zaměřeného kurzu získali studenti znalosti a dovednosti, které by v této podobě nemohli získat na žádné zahraniční či domácí vysoké škole.

Letní škola byla primárně koncipována jako plně mezinárodní akce. V pedagogickém týmu byli zastoupeni akademici z ČR, USA, Kanady, Německa, Španělska. Úzká spolupráce akademiků a studentů z několika zemí umožnila získání zcela unikátních dovedností a znalostí a je tak očekáván značný dopad na internacionalizaci aktivit naší univerzity. FF UK v tomto případě fungovala jako domácí instituce, která hostila zahraniční pedagogy i studenty. Pro studenty FF UK tak poskytla možnosti nejen seznámit se a navázat užší spolupráci se zahraničními pedagogy (i s výhledem na další studium – např. Ph.D. nebo zapojení do evropských výzkumných projektů), ale zároveň byli studenti konfrontováni se svými vrstevníky z okolních zemí, což jim může usnadnit další mobilitu.

